Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 65 JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 5, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 5-го КВІТНЯ 1997 р. Ч. 65 РІК CIV.

ПАРЛЯМЕНТ УКРАЇНИ ОТРИМАВ ПРОПОЗИЦІЇ УРЯДУ

Київ (УНІАР). — До Верховної Ради України надійшов новий варіянт урядових пропозицій до законопроєкту про Кабінет Міністрів, який парлямент має розглянути в третьому читанні. Супровідний лист до цих зауважень підписав міністер Кабінету Міністрів Валерій Пустовойтенко.

Зауваження і пропозиції практично заторкують усі статті законопроєкту. Серед іншого, Уряд продовжує настоювати, що чисельність міністрів не повинна обмежуватися 25 особами і що число членів Кабінету Міністрів має визначати лише Президент України. Посилаючись на те, що в Конституції не передбачено записування урядовців, Кабінет Міністрів пропонує, щоб присягання членів Уряду розглядалося лише як урочисту формальну церемонію, яка не тягне за собою правних наслідків.

П.Лазаренко підготував проєкт указу Президента про структурні зміни в Кабінеті Міністрів, у якому передбачено на пост віцепрем'єра та міністра економіки призначити Юрія Єханурова, а на віцепрем'єра та міністра фінансів — Ігоря Мітюкова. Не знайшов прем'єр у своєму реформованому уряді місця для "батька українських економічних реформ" Віктора Пинзеника. Остаточне рішення про зміни в Уряді має прийняти Президент Леонід Кучма.

У Верховній Раді передбачається також голосування з метою затвердження кандидатури Володимира Ланового на пост голови Фонду Державного Майна України.

Президент України Леонід Кучма зустрівся з прем'єр-міністром Павлом Лазаренком і вони спільно обговорили економічну ситуацію, що погіршується та необхідні негайні заходи. За словами Президента, розгляд пропозицій Уряду він відклав на два дні, щоб дати змогу П.Лазаренкові підготуватися до виступу у Верховній Раді. Президент вважає, що без серйозних змін та без бюджету неможливо рухатися вперед.

Дж. Джовлен похвалив співпрацю України з НАТО

Київ. — Головнокомандувач об'єднаних збройних сил НАТО в Европі ген. Джордж Джовлен висловив 1-го квітня, під час своєї візити до Києва, задоволення розвитком відносин між Україною і Північно-атлантійським оборонним союзом, повідомила УНІАР.

Дж. Джовлен, який зустрівся з Президентом, прем'єр-міністром і міністром оборони, сказав, що він „захоплений тим прогресом, якого досягла Україна у партнерстві з НАТО", і особливо її приєднанням до 34 країн, які підтримують мир в Европі у рамках цього партнерства.

Крім участи України в програмі „Партнерство для миру", представник НАТО обговорював майбутнє підписання договору про особливе партнерство між Україною і альянсом і проблеми поширення НАТО на схід.

„Співробітництво України зі структурами НАТО і насамперед у здійсненні програми „Партнерство для миру" розвивалося свідомо, пляномірно, еволюційним шляхом", — сказав під час зустрічі з Дж. Джовленом Леонід Кучма. Український Президент також зазначив, що укладення спеціяльного домовлення Києва з альянсом „можна вважати видатним результатом у наших стосунках". Обидва лідери дали високу оцінку вершинній зустрічі президентів ЗСА і Росії в Гельсінкі. Л. Кучма запевнив гостя, що Росія не вбачає особливої проблеми в потенційному укладенні договору про спеціяльні стосунки України з НАТО.

Як відомо, після невдалої для себе Гельсінкської зустрічі Росія пом'якшила становище щодо України, погодившись винести за межі широкомасштабного українсько-російського договору питання остаточного поділу Чорноморської фльоти. Деякі спостерігачі пов'язують це із бажанням Москви показати світові добрі стосунки з Україною, що автоматично мало б зіпсувати відносини Києва зі Заходом і особливо з НАТО.

Л. Кучма і Дж. Джовлен ще раз підтвердили, що влітку на Чорному морі відбудуться військові навчання „Морський бриз-97", в яких візьме участь Україна і ЗСА. Росія виступає проти цих навчань, вважаючи, що вони спрямовані проти неї.

Китай підтвердив намір гарантувати ядерну безпеку України

Київ. — Висловлюючи задоволення розвитком українсько-китайських відносин, віцепрем'єр Державної ради Китаю У Банго сказав 1-го квітня, що Китайська Народна Республіка далі гарантуватиме ядерну безпеку України, повідомили засоби масової інформації.

Китай підтримує державний суверенітет і територіяльну цілісність України, зокрема в кримському питанні, „і виконуватиме зобов'язання щодо надання Україні гарантій ядерної безпеки", заявив він під час зустрічі з міністром закордонних справ України Геннадієм Удовенком. Свого часу Пекін запропонував Києву гарантії ядерної безпеки в обмін на відмову України від ядерної зброї.

Китайський гість подякував Києву за підтримку становища його країни у питанні Тайвану і Тибету. Як відомо, Україна вважає Тайван, який відокремився в 1949 році в наслідок громадянської війни, і Тибет, завойований в 1951 році, складовими частинами Китаю.

В серпні минулого року у відносинах між Києвом і Пекіном наступило деяке похолодання в наслідок приватної візити віцепрезидента Тайвану в Україну. Сердите китайське керівництво скасувало тоді відвідини високопоставленої делегації, яка мала в Києві обговорити економічну співпрацю між двома країнами.

Проте цього разу Банго заявив, що у відносинах між Україною і Китаєм нема „політичних перешкод і зіткнень інтересів". Він зазначив, що українсько-китайські стосунки „вистояли перед випробуваннями і розвиваються стабільно".

Китайський гість також відзначив успішний розвиток регіональних зв'язків: 13 міст Китаю мають свої міста-побратими в Україні.

Цього самого дня відбулося засідання Міжурядової українсько-китайської комісії, на якому підписано протокол щодо основних напрямків розвитку економічних зв'язків між двома країнами. Учасники засідання обговорили необхідність поширення маштабів техніко-економічного співробітництва, до якого входять взаємні інвестиції, створення спільних підприємств і технічна реконструкція виробництва.

За товарообігом з Китаєм Україна сьогодні займає друге місце після Росії серед країн СНД. Минулого року обсяг торгівлі між двома країнами становив 567 млн. дол.

Чечня формує уряд

Джохар-гала, Чечня. — Президент Чечні Аслян Масхадов, який водночас очолює уряд республіки, всупереч волі Москви призначив на пост першого віцепрем'єр-міністра Шаміля Басаєва, одного з найславніших польових ко-мандирів під час недавньої визвольної війни з Росією.

Це сталося у той самий час, коли російські правоохоронні органи знову підтвердили, що Ш. Басаєва уважаються терористом і спецслужби мають завдання заарештувати його.

В урядові обов'язки першого віцепрем'єра входитимуть питання чеченської промисловости. Ш. Басаєв також заступатиме голову кабінету міністрів у його відсутності.

Віцепрем'єрами призначено колишнього польового командира Руслана Ґелаєва, Мовладі Удугова, Мусу Дошукаєва, Ісляма Галімова та Алі Алімсултанова.

В новому уряді незалежної Чечні залишилося тільки два вільних пости — міністра закордонних справ та міністра юстиції.

У СЕРЕДУ, 2-ГО КВІТНЯ, в Ізраїлі на західньому побережжі ріки Йордан, неподалік табору палестинських втікачів, пасажирський автобус з жидівськими вояками скотився з дороги у рів і згорів, як до нього вкинуто вогняну бомбу. Водія та 12 вояків було поранено в цьому терористичному нападі, одному з поважніших останнім часом на дорогах західного побережжя ріки Йордан. Впродовж останніх двох тижнів від започаткування будови мешканевих приміщень для жидівських переселенців у східньому Єрусалимі, заселеного в більшості арабами, випадки нападів на жидів збільшились. Не допомагають цьому також і звідомлення ізраїльського телебечення, в яких сказано, що міністер оборони Іцак Мордекай схвалив нові пляни на спорудження тисяч мешканевих приміщень для жидівських поселенців на західньому березі ріки Йордан.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ЧЕРВОНОГО хреста попереджають, що можливість голоду в Північній Кореї є неминучою. Вони твердять, що комори порожні, діти ослаблені а худобу ріжеться щоб заощадити зерно потрібне для її годівлі. Подібний звіт опублікувала також Світова програма харчування при Організації Об'єднаних Націй, котра плянує подвоїти свій заклик 41 млн. дол. допомоги для Північної Кореї, бо в іншому випадку таки існує можливість масового голоду в цій країні.

Померла Т. Горохович

Торонто, Онт. — Тут у четвер, 3-го квітня ц. р. померла після короткої недуги на 84-му році життя довголітня пластова і громадська активістка мгр Антоніна-Тоня Горохович, пл. сен. керівництва, член куреня „Ті, що греблі рвуть".

Св. п. Т. Горохович

Пів століття посвятила вона праці у Пласті та в українському шкільництві, сповняючи в тому довгому часі ряд завдань на різних постах. Активна у пластовому проводі від 1945 року, непохитно стояла завжди готова до праці, особливо віддаючи свій час і сили українській дітворі, як в Пласті так і в українському шкільництві. За те вона отримала найвищі пластові та громадські відзначення. Майже до кінця свого трудолюбивого життя навчала у всіх трьох школах українознавства в Торонто, була членом Шкільної комісії провінційної Ради Онтаріо, а від 1990 до 1996 року сповняла обов'язок голови ОПДЛ. Здобула диплом інженера-агронома і магістра філософії, але проявляла особливе зацікавлення журналістичною працею, виконуючи 25 років обов'язок головного редактора журналу пластового новацтва „Готуйсь", як також як член редакції „Пластового Шляху" та журналу Союзу Українок Канади „Промінь". Вона була автором широковідомої книжки „Батьки і діти", що появилася вже в третьому виданні, як і підручника „Хрестоматії української нової літератури".

Похоронні відправи відбудуться в Торонто в днях 5, 6 і 7-го квітня. Згідно із останньою волею покійної, тіло буде перевезено в Україну до Рівного, де спочине на місцевому кладовищі поруч батьків.

Фундація Старр пожертвувала значну суму на стипендії

Вашінгтон. — Консорціюм економічної освіти та дослідів отримав 1.2 млн. дол. від Фундації Старр для підтримки важливої освітньої програми в Україні — магістерки з економіки в Національному Університеті „Києво-Могилянська Академія". Про цей щедрий даток Фундації Старр повідомив голова згаданого консорціюму і президент Евразійської фундації Томас Пікерінґ. Цим датком Фундація Старр стала одним із чільних жертводавців серед таких як, Світовий банк, Фундація Форда, Фундації Сороса, Добродійних трастів Пю і Евразійської фундації.

Амбасадор Т. Пікерінґ висловив подяку членові Ради фундації Старр і заступникові голови Американської забезпеченевої групи Джанові Робертсові та президентові Старр фундації Т. Ґсу за їхню щедрість, а зокрема за їхнє візію для майбутнього України. „Ваш даток тільки підтверджує нашу думку про те, що ця допомога є конечною у критичній потребі незалежної України".

Д-р Роберт Кемпбелл, директор української програми Консорціюму економічної освіти і дослідів, як довідався про це в Києві, то зазначив, що „цей даток є важливим признанням і підтримкою програм згаданого консорціюму та ролі, котру вони відіграють у творенні нової генерації економістів і творців політики України".

Програми консорціюму економічної освіти і дослідів були започатковані 1995 року для підсилення економічної освіти та можливостей дослідів у нових незалежних державах колишнього СССР і початково були спрямовані на Росію та Україну. Основники консорціюму усвідомили, що успіхом економічних реформ у незалежних країнах колишнього СССР є більше знання і зрозуміння ринкової системи, зокрема серед тих, які творять державну політику. Тому консорціюм почав розбудовувати в тих країнах інституції, котрі допомогають також і реформам освіти.

Магістерська програма у Києво-Могилянській Академії заснує освітню програму міжнародної якости у Києві. Ця дворічна магістерська програма приготовляє її випускників ефективно працювати економістами на державному рівні України, або продовжувати свої студії за кордоном.

Евразійська фундація була створена в 1993 році за гроші Американської агенції міжнародного розвитку за підтримкою Конгресу та Президента. Фундація працює для прискорення економічних

(Закінчення на стор. 3)

Ню Йорк знайомиться з творчістю Андрія Клименка

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Г. Колесса). — Цими днями у приміщенні Місії України до Організації Об'єднаних Націй, 220 схід 51-ша вул. в Ню Йорку, проходить індивідуальна виставка художника Андрія Клименка. В експозиції представлені 34 олійні праці мистця. Виставка діятиме до 19-го квітня; її можна відвідати щодня, крім неділі, від год. 9-ої ранку до 6-ої вечора.

Андрій Клименко народився і виростав на Луганщині. Закінчив Московський художній інститут ім. Сурікова. Його індивідуальні виставки про-

(Закінчення на стор. 3)

Андрій Клименко в редакції „Свободи"

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЗВІЛЬНЕНО ПРАВНИКІВ

КИЇВ. — Тут відбулося засідання колегії Міністерства Юстиції України під головуванням міністра Сергія Головатого. Розглянено стан організації праці в Управліннях юстиції Чернігівської, Одеської областей і міста Києва. Особливу увагу приділено результатам перевірки цільового використання позабюджетних грошей Київським управлінням юстиції. Заслухавши звіт комісії, колегія рекомендувала міністрові розглянути питання про звільнення Миколи Бондаря з посту начальника Управління юстиції Чернігівської области та Дмитра Сокуренка з посту начальника Управління юстиції міста Києва за серйозні порушення в праці, що суперечать вимогам державної служби.

РАДА СОЦІЯЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТИ

ЗАПОРІЖЖЯ. — Обласну Координаційну раду соціяльної справедливости створено в Запорізькій області. Учасників установчої конференції привітали голова Верховної Ради Олександер Мороз, обласна і міська державні адміністрації, деякі українські парляментаристи. На конференції виступили голови постійних комісій Верховної Ради Борис Олійник, Віктор Понеділок та керівники різних столичних організацій. До Координаційної ради соціяльної справедливости увійшли обласні спілки ветеринів війни і праці, інваліди Чорнобиля, учасники афганської війни, представники кількох об'єднань і партій.

О.МОРОЗ ВІДВІДАВ ПОДІЛЛЯ

ВІННИЦЯ. — Голова Верховної Ради Олександер Мороз відвідини Вінницької области розпочав із села Глинськ Калинівського району, де ознайомився із ситуацією в колгоспі та в місцевій школі. Відвідав також село Іванів та зустрівся з місцевими керівниками, які запропонували внести деякі зміни до закону про місцеве самоврядування. Голова Верховної Ради взяв участь у праці сесії Вінницької Обласної Ради.

РУСИФІКАЦІЯ

КИЇВ. — Голова Всеукраїнського Товариства „Просвіта" ім. Т. Шевченка, депутат Верховної Ради Павло Мовчан піддав гострій критиці дії керівників Донецької области, які зневажили закон України про мови, ухваливши антиконституційне рішення про надання російській мові статусу офіційної. Під час зустрічі з представниками засобів масової інформації П.Мовчан повідомив, що на його звернення до Президента України як гаранта Конституції, відповідь надійшла від Леоніда Підпалого. Цей останній повідомив, що вони "звернули увагу Олега Дьоміна на ці порушення". П.Мовчан закликав голову Донецької Обласної Ради Сергія Поляшова скасувати згадане антиконституційне рішення, однак відповіді не отримав. На пресовій конференції оприлюднено дані щодо вивчення української мови у навчальних закладах України. Наприклад, в Одесі україномовні групи становлять 15.7 відс., в Сумах — 6.7 відс., у Запоріжжі — 16.2 відс., в Донецькому 13.3 відс. Такі показники є свідченням русифікації населення України.

КРИМСЬКУ ОБСЕРВАТОРІЮ ХОЧУТЬ ЗРОБИТИ МІЖНАРОДНОЮ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Столицю Автономної Республіки Крим відвідав міністер України у справах науки і технологій Володимир Семиноженко. Під час зустрічі з науковцями Криму, Одеси та інших регіонів України обговорено інвестиційні проєкти технологій нових видів дитячого харчування, дослідно-промислового виробництва тощо. Розглянуто перспективу створення на базі Кримської астрофічичної обсерваторії Міжнародного науково дослідного астрономічного центру. Мається на увазі, що тоді обсерваторію фінансуватимуть усі країни, які користуватимуться цією науковою базою. Сьогодні ж фінансування здійснюється виключно з державного бюджету України. За словами академіка Семиноженка, фахівці Міністерства Науки України та НАН готують проєкти необхідних документів щодо створення у Криму Міжнародного науково-дослідного астрономічного центру. Ці проєкти будуть розглянуті на наступному засіданні Міждержавного комітету з науково-технологічного розвитку країн СНД.

У СВІТІ

В ЯПОНІЇ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ військово-морській базі під арештом знаходиться американський моряк, якого звинувачено у побитті та знасилуванні його японської приятельки. Японська поліція заявила, що покривджена 21-річна приятелька згаданого моряка, приятелює з ним вже понад вісім місяців.Покищо не було формального оскарження, котре моглоб відновити напружену ситуацію з 1995 року, що була наслідком знасилування трьома американськими вояками японської школярки в Окінаві. Теперішня подія напередодні офіційних відвідин Японії новим секретарем Департаменту оборони Вілліямом Когеном не є надто бажаним явищем.

В АМЕРИЦІ

ПОЛУНИЦІ, ВИРОЩЕНІ У МЕХІКО та приготовлені до дальшого процесу замороженого десеру у Каліфорнії, були причиною зараження гепатитом А 153-ох учнів і учителів у школах стейту Мишиген . Крім того тисячі дітей у стейтах Арізона, Каліфорнія, Джорджя, Айова і Теннессі є також наражені на можливість захворіння, тому їм запропоновано застрики гамма глобуліну, котрий запобігає цій вірусовій хворобі печінки. Заражені полуниці були частиною державної програми шкільних полуденків для дітей, а ця програма вимагає виключно продуктів вирощуваних у ЗСА. У цій справі провадиться слідство, бо це є кримінальним переступленням.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Чи можна шкодувати гроші на пресу?

До нас, як завжди, преса з України доходить з великим опізненням, а все ж цікаво її переглядати, а то й по можливості читати, бо вона віддзеркалює місцеві проблеми, але й загальні, що не затримуються в Україні, а торкаються усіх українців.

Такою проблемою, близькою думкам і поглядам нас, українських журналістів, є стан української преси в загальному — як в Україні, так і там, де живуть українці більшими скупченнями.

Добре нам відомо, що з можливістю появи справді вільної преси в Україні, газети, журнали, не лише загальні, але також призначені для певної групи читачів, почали появлятися, як гриби по дощі.

Однак їхня поява, як і „скоропостижна" смерть, були зумовлені почитністю, а передусім видатками, а то й труднощами у закупі паперу чи посилки. Тому саме вони до сьогодні появляються ефемеридно, зникають, на місце одних приходять інші, так що нам тут, на американській землі, часами важко тримати перелік усіх видань, що друкуються в Україні.

Одне певне, що більшість преси виходить приватними засобами, або фінансована організаціями, місцевостями чи іншими неофіційними чинниками. В тому теж і причина їхнього непевного майбутнього і частих змін.

Мало появляється таких незнищимих газет, як ось „Літературна Україна", що дочекалася свого 70-річчя, яке саме тепер широко в Україні відзначається. То ж радіємо разом із своїми колеґами, що вистояли вони непохитно на своїх постах та далі незмінно репрезентують українських письменників, яких органом є „Літературна Україна". Не хочемо із тим радісним ювілеєм подавати тут ряд тих газет, що мусіли перестати появлятися, і не треба шукати далеко за причиною того, все ж саме на сторінках „Літературної України" знаходимо в одному із останніх чисел, що зайшло до нас, цікаву статтю головного редактора Василя Плюща під назвою „Чому в Росії не шкодують коштів на пресу". В статті В. Плющ аналізує лише дві статті із „Комсомольскої Правди", але це вистачає, щоб схопити висновки головного редактора. Його аналіза цих політичних коментарів виразно вказує на те, як ця почитна російська газета впливає на опінію своїх читачів щодо майбутнього керівництва Росії, з якою хитрістю і з якою вмілістю. І тут саме промовисте є закінчення міркувань В. Плюща: „...А все ж таки цікаво: у нас в Україні коли-небудь зрозуміють, як багато важить преса і чому в Росії не шкодують коштів на її державну підтримку?" Цей знак питання на закінчення є недвозначним закидом у сторону провідних чинників теперішньої України, а рівночасно вказує, скільки залежить від писаного слова майбутнє цілого народу.

А тим часом таки бракує у нас гроша на пресу і однаково чи вона появляється в Україні та зникає із-за браку його і підтримки урядових чинників, чи вона появлялася в діяспорі довгими роками, як єдине джерело інформацій про Україну і для України, а тепер загибає повільною смертю із-за тих самих браків, що в Україні. Коли порівняємо кількість газет та журналів, що існували в діяспорі перед 20 роками — і тепер, а знаємо з власного досвіду, як останній наш існуючий щоденник стоїть перед дуже невідомим майбутнім, саме із-за тих самих браків гроша та байдужности громади, тоді питання, чому росіяни не шкодують фондів на пресу, і у нас дуже актуальне. Особливо воно актуальне, коли реєструємо кількість російських газет, які тепер появляються на терені ЗСА і мають тут численних читачів. Чому?

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Олександер Чича,
Київ

СВОБОДА СЛОВА В УКРАЇНІ

Свободою слова в Україні переймаються, як відомо, не тільки її громадяни, а й різноманітні міжнародні благодійні фонди і консультаційні установи, котрі допомагають фондами, технічними засобами і порадами спертися на ноги незалежним українським мас-медіям. Головну небезпеку для незалежних засобів масової інформації ці установи вбачають у залишках державної монополії на контролю над мас-медіями.

Справді, така небезпека дійсна. Згадаймо лишень долю епатажної газети Івана Макара „Опозиція", яку просто відмовилися друкувати київські друкарні, а потім уже закрили офіційно. Чи події навколо аналітичної програми „Післямова", котра надовго була зникла з державного телебачення — поки не змінилося розташування сил у вищих рядах влади. Проте чи саме державний тиск є нині головною небезпекою для незалежних мас-медій, для їхнього вільного розвитку й висловлення об'єктивних поглядів на ситуацію в Україні і навколо неї?

Головне, мабуть, те, що в умовах економічної кризи, раптового зниження купівельної спроможности основної маси населення, високих податків на будь-які види діяльности фактично жоден засіб масової інформації (крім суто рекламно-комерційних) не здатен сам „годувати" себе. Всі вони отримують відкрите чи приховане „підживлення" чи то у вигляді ґрентів, чи то благодійних внесків, чи то прямих капіталовкладень інвесторів, котрим дані засоби масової інформації потрібні з тих чи інших (найчастіше політичних) причин. В таких умовах журналісти недержавних мас-медій стають цілковито залежними від тих, хто дає гроші. І така залежність стає подвійною, а то й потрійною, оскільки в Україні покищо відсутні не тільки справді дієві журналістичні організації, котрі можуть у скрутну хвилину підтримати колеґ, а й неписані правила взаємин між журналістичними колективами й власниками засобів масової інформації, їхніми спонзорами й інвесторами. В дещо простішій ситуації ті засоби масової інформації, які належать партіям чи громадським організаціям: там збираються люди з чітко визначеними ідеологічними настановами і спільною метою.

Значно в гіршому становищі ті видання, які прагнуть бути незалежними. А відтак конфлікти, подібні до того, який нещодавно виник між засновниками-інвесторами газети „День" і ядром журналістичного колективу, просто таки неминучі. Втім, подібні конфлікти виникали й у минулому, тільки не набували широкого розголосу. На початку 1992 року з однієї з перших незалежних газет, „Україна-Бізнес", в наслідок розбіжностей у поглядах із засновниками пішов її головний редактор майже з усіма журналістами. Кількома роками пізніше лиха доля спіткала такі газети, як „Край" і „Новості", які раптом перестали бути потрібними засновникам, бо, мовляв, робили не те, що треба. Можна навести й інші приклади, де завжди перемога була на боці засновника-грошедавця, а поразка — на боці журналістів, котрі чимось прогнівили свого патрона. Схожою є ситуація й в телебаченні. Так, з початком 1997 роки зникли популярні „Вікна" Миколи Княжицького, оскільки компанія „1+ 1", яка запанувала на другому загальнонаціональному телеканалі, просто не захотіла мати справу з доволі сміливою й неупередженою програмою теленовин.

Отож, в нинішніх умовах свобода слова в засобах масової інформації обумовлюється, очевидно, не стільки тиском з боку держави, скільки впливом грошової могутности засновників та інвесторів. Ситуація ж з газетою „День", мабуть, тому так сколихнула журналістичну громадськість, що це був великий і романтичний проєкт великої групи однодумців, за якими начебто не стояла жодна політична сила, — проєкт з метою створення впливової і вільної загальнонаціональної газети з незалежним становищем. Принаймні, так характеризував його головний редактор новоствореного „Дня" Володимир Рубан кілька місяців тому.

Час довів, що подібні проєкти в нинішніх обставинах не можуть мати успіху. Щоб змінилася ситуація, потрібно, поперше, щоб споживачі мас-медії — громадяни України — мали можливість вільно платити за користування потрібними їм засобами масової інформації, тобто, щоб наклади загальноукраїнських газет дорівнювали кільком сотням тисяч примірників; подруге, щоб пожвавилася вітчизняна промисловість й отримала можливість масово розміщати свою рекляму у різноманітних мас-медіях і щоб податки за реклямову діяльність були у межах здорового глузду; потретє, щоб потенційні видавці й інвестори, репрезентовані потужними фінансово-промисловими угрупованнями, зрозуміли необхідність вкладання фондів у такі мас-медії, які є найбільш об'єктивними і водночас найбільше обстоюють національні інтереси, а не скороминущі потреби котрогось із владних чи опозиційних кланів; нарешті, щоб різноманітні політичні партії мали можливість представляти свої погляди і у власних, і у державних, і у приватних засобах масової інформації. Очевидно, лише в таких умовах ринок мас-медій в Україні сприятиме становленню свободи слова.

Така констатація зовсім не означає заклику до відмови від боротьби за свободу слова. Але треба бути цілком свідомими факту, що ця свобода тепер обмежена об'єктивно. І вихід зі складної ситуації лежить, як це не банально, передусім на шляху подолання економічної скрути і встановлення демократичного суспільства.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про добре увічнену доброчинність

Ні, справді не можна зробити ніякого закиду до того, що торкається жертвенности нашої громади і поодиноких людей на народні цілі та на різні-прерізні збірки, які постійно ходять поміж нас та проголошуються нашою пресою чи іншими засобами. І наша громада дає і дає, скільки та як може, звичайно таки з доброго серця і щирого бажання допомогти.

Біда лише гніздиться в тому, що одні дають саме із такого щиро альтруїстичного бажання, а інші, може, і також мають охоту допомогти, але рівночасно доконче бажають, щоб ця їхня лепта чи їхній даток на добру ціль не пропав безвісно, а був добре записаний на громадських „скрижалях" та гідно увічнений. Тому так уважно читаються кілометрові списки датків у нашій пресі, бо ті списки чомусь дуже важливі для усіх зацікавлених в тому солідному „увічненні" їхньої харитативности.

Не дай Боже, коли в переписуванні чи через друкарський чортик згубиться одне чи друге прізвище — помилка мусить бути негайно спростована, виправдана і вимагає перепросин. Часом видається, немов важливість того, що хто зложив на одну чи другу збірку, є так суттєвою, що при тому забувається про добре бажання, добре серце, а передусім про мету, яка каже „да не оскудіє рука дающого"!

Цікаве, що найбільше це відчувається від тих жертводавців, що є на кінці листи, але не з рації альфабетичного порядку, а з приводу скромної величини жертви. Такі реакції завважуємо часто і це насуває нам різні думки, а передусім порівняння. Бо скільки то знаємо таких, що дають повною і щедрою пригорщею не десятки і не сотні, а більше, але дають тихо, без розголосу, з потреби душі і серця, не чекаючи на признання, увічнення в газеті і подяку.

Знаємо меценатів, що не шкодують гроша на культурні надбання, на видання книжок, на мистецькі виставки чи театральні постановки. Знаємо інших, що помагають по можливості родині, знайомим чи просто сиротам в Україні. І вкінці знаємо таких, що довгими роками посвячували і посвячують час, енерґію чи гроші, працюючи добровільно у „своїй" організації, до якої належать зі сантименту і патріотизму, віддаючи свої сили на „громадських засадах".

Але ні одних, ні других чи третіх не найдете на списках жертводавців, бо їх на тих списках попросту немає, їм на тому не залежить і вони про це не дбають. Для них головне дати, а не отримати посвідку своєї жертвенности в газеті. Скільки є таких добрих діл, що їх не можна поставити на рівні із грошовими датками, скільки муравлиної довголітньої, рутинної праці, за яку ці люди не вимагають ніякої винагороди, уважаючи, що виконують свій громадський обов'язок, коли інші уважають, що зложення дрібної лепти — це вже причина до голосної подяки. А найважливіше, щоб прізвище було видруковане або вибите на таблиці, і то виразно та без помилок.

Є ще одна категорія доброчинців і громадських активістів, а це така, що бажає свій вчинок у будь-якому жанрі зафіксувати доконче світлиною на сторінках нашої преси, очевидно з відповідним підписом. Бо це, мовляв, „залишиться для історії" і про це будуть знати не лише тепер, а і колись при писанні хроніки нашого суспільного життя для нас і для краю. Ніде правди діти, воно там беззастережно залишиться, байдуже наскільки поважною була причина такої уваги і якого виміру чин, закваліфікований до увічнення.

Шкода, однак, що серед нашої спільноти є і було багато справді цінних, великодушних меце-

(Закінчення на стор. 3)

Наталія Кібець

Про що ніколи не сміємо забувати

Надходить весна, а з нею спогади про страшний голод в Україні 1932–33 років — голод не з вини природи, ні, з наказу кремлівських вождів Москви, які й після розпаду московсько-совєтської імперії, лицемірно „демократизувавшись", не можуть лишити Україну в спокої будувати своє власне життя за своєю духовою традицією. Справа голоду 30-их років в Україні ввесь час стояла і стоїть під питанням: чи був він ґеноцидом?

Усім відомий ґеноцид, про який говорить увесь світ через Голливуд, радіо та інші приватні організації, які й досі виловлюють винних цього голокосту по всіх країнах плянети, що під час Другої світової війни був переведений фашистським урядом Німеччини на чолі з Гітлером, коли, за обрахуванням, було знищено до 6 мільйонів жидів в різний спосіб. Переважно мало місце масове спалення в крематорських печах, але не повільною смертю від голоду.

Організовані комісії про включення ґеноцидів-голокостів інших народностей в програму навчання, в шкільні підручники американських шкіл, оминають політику нацистів проти слов'ян. Слов'янами нацисти називали поляків, українців, білорусів і росіян, і носили вони назву „Унтерменш". З ними поводились відповідно до цієї назви, вони також гинули в нацистських таборах.

Ніде не згадується про голодовий терор Сталіна 1932–33 років, який був спрямований в першу чергу проти українців, яким було знищено більше, ніж сім мільйонів людей, беручи під увагу ще розстріли, смерть у в'язницях, заслання в далекі табори Сибіру на тяжкі праці тощо.

Всі ці злочинства проти українського народу старалися приховати, промовчати, начебто таких не було. Але ми не сміємо про це забувати! Серед закатованих є наші батьки, матері, діди, брати, сестри і навіть діти.

Шкільна молодь України мусить заглянути в державні архіви; науковці України мають витягнути правду про український голокост і показати всьому світові. День жахливого голокосту українського народу має стати офіційним днем в календарі України — підписаний Президентом України для відзначення його річного громадянами України, шкільною молоддю і для нас, живучих поза Україною, ця дата буде також обов'язуючою. Уряд вільної України не сміє допустити повторення жахливої події 30-их років, коли одні живуть в розкошах, а робітники фабрик, заводів, шахт і наукових установ не отримують по кілька місяців платні за свою працю, а старенькі пенсіонери і інваліди шукають їжу по смітниках. Може, трапезна святійшого відкриє двері свої для тих, що стоять на порозі Святої Софії.

Любомира Крупа

Конференція „В. Винниченко: державний муж, письменник, маляр"

II

У черговій доповіді д-р А. Процик розглядала політичні погляди у драмах Винниченка. На підставі близьких паралель між ідеями, наголошуваними у його драмах, зокрема у „Між двох сил", і провідними думками в його політичних памфлетах, доповідач прийшла до висновку, що Винниченко, на відміну від інших українських соціял-демократів, не був свідомий можливости суперечностей між двома ідеологіями його днів: марксизмом і націоналізмом. Відсутність раціонально побудованих інтелектуальних двобоїв і глибших аналітичних роздумів у драмах Винниченка вона пояснювала його надто поверховою обізнаністю із джерельними працями Маркса і Енгельса і його надто суб'єктивною інтерпретацією тих ідей, які йому були достатньо відомі.

Згідно з переконанням Винниченка, вина конфліктів його днів полягала не в ідеології, а в людях, які були або сліпі своєю інтелектуальною обмеженістю, або морально звихнені, як провід большевиків в Україні. Тому вся увага його драм концентрувалася не на ідеології, а на психологічних переживаннях людини. Діялоги його персонажів представляють, в першу чергу, драму характерів, а не драму ідей.

Закінчуючи свою доповідь, А. Процик звернула увагу, що деякі моменти наведених драм вказують на те, що Винниченко-письменник інтуїтивно міг відчувати те, що не хотів признати Винниченко-політик, а саме — неминучий крах українського націонал-комунізму і потребу цього політичного табору відійти з арени боротьби.

Друга сесія конференції почалась доповіддю проф. Мирослави Томоруґ-Знаєнко на тему естетичного світогляду Винниченка під поетичною назвою „Краса і печаль".

Хоча багата літературна спадщина Винниченка не включає окремого твору про теоретичні засади його мистецького світогляду, він часто, користуючись метафорою „мистця", відкриває нам своє мистецьке світосприймання. На основі його оповідання „Чудний епізод" та рукописних поміток, базованих на творах Генрі Берґсона, доповідач проаналізувала деякі аспекти світогляду Винниченка.

Відзначуючи „першість форми над змістом" та проголошуючи, що „царина мистецтва — почуття", Винниченко виступає проти регляментації дійсности та доводить, що своєю творчою уявою та інтуїцією мистець є спроможний здійснювати нездійснені можливості природи. Краса для Винниченка не є ніколи чистою або абсолютно ідеальною, тому мистець так печально відчуває її недосконалість. Естетична краса для Винниченка не міститься у якомусь абстрактному понятті, а у гармонійному протиставленні емоційних моментів, які у своїй цілісності в'яжуть мистця з глядачами (або письменника з читачами) новою емоцією. Якраз це емоційне висловлення є для Винниченка красою і правдою мистецтва.

Темою доповіді д-ра Л. Онишкевич „Володимир Винниченко і Єлісей Карпенко" були тематичні подібності у драматичній творчості Володимира Винниченка (1880-1951) і Єлісея Карпенка (1882-1933). Обидва автори приблизно з того самого часу, обидва з південніших частин України, обидва писали п'єси в 1905-8 роках, і часто писали про верству інтеліґентів. Обидва були теж соціялістичних переконань і еміґрували з України з початком 1920 року: Винниченко до Франції, а Карпенко до Америки (1923 року). Як у багатьох своїх п'єсах Винниченко проповідував концепцію „чесности зі собою", так і Карпенко звертав увагу на щирість і правдомовність (відмасковування) у людських відносинах. На обох позначалися також ідеї Ніцше. Доповідач також звернула увагу на подібний підхід обох авторів до проблеми бездітности у подружжі і у ставленні пріоритетів материнства і батьківства (Винниченкова п'єса „Закон", 1923 р., і Карпенкова „Едельвайс", 1921 р.). В обох авторів п'єси були ілюстраціями подібних тез. Та коли Карпенко ілюстрував і настроєво розмальовував картини, Винниченко представляв їх у екстремних ситуаціях, з великою дозою іронії. Тому Винниченкові картини остаються незабутніми і часто потрясаючими, коли Карпенкові твори мало відомі сьогодні.

При нагоді конференції експонувалася частина колекції картин В. Винниченка, яка зберігається в УВАН, з чим була пов'язана доповідь мистецтвознавця Т. Скрипки. Вже сама назва доповіді „Самота моя плаче в мені" розкриває суть її — проблему психології Винниченка-людини і Винниченка-творця, його самотности як стану його життя.

Доповідач намагалася виявити не так впливи, як імпульси, які спонукали Винниченка до творчости, зокрема, малярства, яке вирвалось у нього на простір в хвилини літературних невдач. Хоча в дійсності живопис і література були для нього цільним і єдиним світом, однак в момент літературної кризи фарби стали виразником речей, для яких забракло було словесного поняття. Імпульс творення був у нього такою стихійною силою, яка в будь-який спосіб, у будь-якій формі прокладала шлях до самовислову; елементи літератури і живопису співіснували в нероздільному хаосі його ментальности, втихомирюючи болючі хвилини самотности.

При вході не залю була поміщена виставка видань В. Винниченка, давніх і недавніх, а зокрема видання УВАН. А біля виставки стояв власний Винниченків мольберт з фарбами і побільшений його підпис.

Слова закриття конференції та подяки її організаторам та доповідачам належали президентові УІА Володимирові Баранецькому, який не без зворушення поділився своїми спогадами відвідин закутка Винниченків в Мужоні.

Численна публіка старшого і молодшого віку була доказом зацікавлення конференцією, яка, без сумніву. своїм тематичним засягом та науковим рівнем була важливим поповненням винниченкознавства

Сестри св. Василія Великого влаштовують прощу як День Родини

Сестри св. Василія Великого влаштовують 66-ту річну марійську прощу в День Матері в неділю, 11-го травня, на чудових посілостях Матірнього Дому, 710 Факс Чейс Ровд, Факс Чейс Менор, Па.

Ця річна подія, яка притягає сотні віруючих з межуючих трьох стейтів, почнеться Божественною Літургією в 9-ій год. ранку. Програма дня включатиме активності для цілої родини. Тема цьогорічної прощі — „До Ісуса через Марію". Цьогорічна проща укладена особливо для родини, включатиме відповідну програму для молоді і духовні активності, в яких може брати участь ціла родина.

В додатку буде особлива одногодинна дитяча програма на тему „Віра і культурний досвід в Америці". Як у минулому, проща матиме традиційну процесію до гроти з відправою в честь Пресвятої Богородиці.

За додатковими інформаціями про цю прощу слід телефонувати до Сестри Єлисавети (215) 379-0628.

Ню Йорк...

(Закінчення зі стор. 1)

А. Клименко: „Скитка" (олія).

ходили у Москві в Домі Телішева (1990), в амбасаді України (1994), в Болгарському культурному центрі, в Академії Міністерства Внутрішніх Справ (1996) та в інших залах, а також у славному Театрі на Таганці, де дві великі залі помістили 54 праці цього талановитого художника.

У 1995 році американсько-російсько-швайцарська фірма „Собор" випустила альбом творчости А. Клименка під назвою „Зачарована Русь", в якому помістила репродукції його 100 картин.

Пару місяців тому Андрій Клименко переїхав на постійне перебування до ЗСА. Тож учора ми мали можливість зустрітися з мистцем в редакції „Свободи".

„Я завжди відчував потяг до героїчних, вольових початків характеру наших предків, — говорить наш гість. — Особливо мене цікавить епоха скитів, Київської Русі. Тому тематика усієї моєї творчости — це „Скитська та Київська Праукраїна', при чому, часто це — монументальні картини".

Про добре...

(Закінчення зі стор. 2)

натів, які зійшли уже або зійдуть незабаром зі сцени нашого життя, анонімово, зовсім невідзначені за свої добрі діла на сторінках нашої чи іншої газети. А ті, що користали з їхньої помічі, кому вона може колись врятувала життя, навіть не згадують своїх доброчинців і навіть не завжди скажуть „дякую", бо не знатимуть кому.

У моїй пам'яті проходять довгою чергою такі когорти добрих людей, що вже відійшли, а боюся, що це саме зустріне тих, які досі ширять поміч доброю рукою, залишаючись не на світлі, а в тіні. І зникнуть вони серед тіней у вічності, а з ними піде пам'ять про них. Лиш, парадоксально, що не зникне пам'ять про тих, які так пильно дбають, щоб їхня скромна доброчинність була завчасу правильно увічнена!

О-КА

Український Дослідний і Документаційний Центр Українського Інституту Америки

Цього року припадає 75-ліття голоду в Україні в 1921-23 рр.

УДДЦ має „Історичні зошити" Української Академії Наук (НАН).

В цих „Зошитах" надрукована наукова праця заступника директора Інституту Історії України, д-ра С. В. Кульчицького і кандидата історичних наук О. М. Мовчан.

Праця під заголовком: „Невідомі сторінки голоду 1921 — 1923 рр. в Україні" (Київ, 1993 р.).

На базі нових архівних матеріялів вчені твердять, що поважною причиною голоду була аграрна політика партії більшовиків, тобто примусове вилучення врожаю (продрозкладка). Село противилося, влада застосовувала військову силу. Село скорочувало посівні площі, влада прийняла закон про примусову посівну розкладку і інше.

Масові селянські повстання і заворушення в армії припинили цю нищівну політику, але це вже було запізно і велике число людей померли з голоду.

Передруковувати ці матеріяли не дозволено без узгодження з редколегією, але ті, які цікавляться ними можуть студіювати їх в нашому Центрі.

УДДЦ відкритий у вівторок, середу і четвер від год. 10-ої ранку до год. 4-ої по пол.

ОЛЕНА НЕСІНА,
Екзекутивний директор УДДЦ

Товариство „Самопоміч" на службі спільноти

50-років — це довгий шмат часу, в якому кожна людина, організація, суспільство переживає чимало змін. Товариство „Самопоміч", що проіснувало понад 50 років, має за собою багату добрими ділами історію. Цю організацію створила політична еміграція часів Другої світової війни. Це була ця еміграція, що прибула до Америки з німецьких таборів, а оригінальна назва „Самопомочі" — „Організація Самопомочі Української Еміграції". Першим важливим її завданням було зібрати розсіяний народ життєво потрібну установи, куди людина могла прийти зі своїми клопотами, що виникли на нових місцях поселення, дістати пораду, поміч.

Фізично вичерпані, але духом незламні члени Управи взялися до праці та відразу прилучилися до життя громади. Розвинуто харитативно-допомогову акцію, що стало основним завданням Товариства. Далі виникла потреба фінансової бази, і так однією з перших, що постала на території Америки, була наша нюйоркська кредитівка з основним капіталом — 300 дол., а сьогодні — одна з найбагатших. Петро Андрусів так писав про „Самопоміч" — „Самопоміч" стала духовно-ідейним символом національних чеснот, культурних здобутків. Шлях „Самопомочі" — це вклад варностей життя української спільноти в житті еміграції".

Керівники вклали в своє серце тепло християнського милосердя і простягнули свою щедру руку всім потребуючим українцям скрізь, де доля розкидала їх по світу.

Освічені глибоко патріотичні люди були стурбовані майбутністю нашої еміграції. До них, між іншим, нележали, П. Андрусів, д-р Калина, Ю. Ревай, В. Мудрий, В. Кравців, М. Лисогір та інші. Треба було думалти про національне збереження еміграції від асиміляції.

В 1949-50-их роках „Самопоміч" організовує вечірні курси української мови для молоді, а відтак Школу Українознавства, що успішно діє й тепер. Всі розуміли, що майбутність української еміграції буде такою, якою буде наша молодь, її національне виховання. З тієї школи, яку провадили віддані справі педагоги, вийшло багато суспільних діячів, керівників організацій тощо. Згодом „Самопоміч" почала працювати головно в харитативно-допомоговій формі.

Від 1949 року, дякуючи нашій Кредитівці, постійно працює в ділянці суспільної опіки Оксана Лопатинська. Сл. п. голова М. Юзенів був великим прихильником і ентузіястом харитативно-допомогової акції. Завдання суспільної опіки було нести всебічну гуманну допомогу місцевим нашим людям, а хворим, самітним — давати при потребі життєві поради. Приязною, спокійною, терпеливою вдачею О. Лопатинська скоро здобула собі довір'я в людей.

Та ширшого розмаху праця суспільної опіки розпочалася з приходом еміграції з України після проголошення незалежности — третьої еміграції. Різними дорогами люди старалися дістатися до „обіцяної землі", шукаючи за кращим життям. Більшість їх потребували і потребують поради, допомоги, і „Самопоміч" робить все, що може. І тут О. Лопатинська виявила великий організаційний хист, вирозуміння, доклала українського серця до тих часто безпорадних людей, що так потребували щирого, теплого слова.

На нашій рідній землі різні зайди, перевертні, зрадники наживаються нашим добром, а наші діти, молодь іде шукати заробітку в чужі краї. І, отже, завдання суспільної опіки стає все складнішим, а поле діяльности — ширшим. Старші люди приходять зі всіма своїми клопотами — помешкання, пенсія, медичні забезпечення, харчові кратки та інше — і у всьому тому О. Лопатинська старається помогти. До праці суспільної опіки приєднався Клюб сеньйорів, головно в організуванні висилки пакунків в Україну, що їх „Самопоміч" висилає у великій кількості. В 1996 році, скажимо, вислано в Україну понад 170 харчових пакунків і з одежею. Вислано також допомогу шпиталям, сиротинцям в грошах. Ця акція триває, бо потреби дуже великі. Та кожний український патріот виконує свій добровільний обов'язок радо, а листи глибоко щирої подяки є йому найкраща заплата та труд.

Домівка Т-ва „Самопоміч" після ґрунтовного ремонту просто затишна, готова на прийняття. Тут можна вигідно посидіти, перечитати пресу, поговорити при каві. Управа Т-ва (гол. Н. Дума) постановила відновити товариськокультурне життя сходинами, гутірками, доповідями на практичні теми, висвітленням фільмів для членства і громадянства. Такі доповіді мали тут д-р К. Рогозинський („Як здорово жити"), очний спеціяліст д-р Марта Лопатинська („Очні недуги та їх лікування"), а недавно радо погодився виступити директор ортопедичного відділу в шпиталі Кабріні д-р Ю. Трухлий. Такі зустрічі з нашими лікарями стали дуже популярні і корисні.

Клюб сеньйорів (гол. Ю. Штогрин) з Т-вом „Самопоміч" святково відзначили і вшанували гарними сходинами членів, що при Божій помочі переступили щасливо поріг 80-десятки. Родини і члени приємно забавлялися.

Урочисто-святковими сходинами Т-во „Самопоміч" відзначило 5-ту річницю незалежности української держави. Історичного змісту доповідь про подію, про яку український народ мріяв віками і для якої приносив тяжкі жертви, виголосив ред. П. Часто. В піднесеному патріотичному настрої присутні співали стрілецькі пісні, розповідали пережиті події.

Домівка Т-ва „Самопоміч" завжди відчинена і радо вітає кожного. Є в нас велика бібліотека, в якій кожний любитель знайде щось для себе. Наш заслужений бібліотекар і господар Юрій Костів кожного дня чекає на гостей і готовий кожному послужити.

Від початку свого існування Т-во „Самопоміч" тримало широко відчинені двері для кожного українця, незалежно від його особистих поглядів чи релігійної приналежности, і далі служитиме кожному, хто любить свій народ, свою батьківщину-Україну. Роля, завдання цієї заслуженої установи не змінилися. Тож просимо: заходьте!

Анна Ґелетей

ІВАНКА ТРАМП, 15-РІЧНА ДОЧКА відомого американського підприємця-мільйонера Доналда Трампа та його колишньої дружини Іванни Трамп-Маззучеллі, буде дебютувати, як модельна на обкладинці травневого числа популярного американського журналу для молоді „Севентін". З коментарів обидвоє батьків молоденької модельки видно, що вони вдоволені з таких успіхів своєї дочки.

У СЕРЕДУ, 2-ГО КВІТНЯ, механіки НАСА у Кейп Каневерал на Флориді вмонтували ізоляцію на водяні проводи космічної ракети „Колюмбія", що її було причиною одноденної затримки вилету ракети. Ця праця вмонтування ізоляції на водяні проводи повинна була бути зроблено ще у 1983 році, але чомусь щойно тепер відкрито цю ваду. Над причиною цього недогляду ведеться окреме слідство, а тим часом „Колюмбія" зі семичленною залогою плянує 16-денну нову подорож у космос.

ФЕДЕРАЛЬНІ ПРОКУРАТОРИ у Ню Йорку в четвер, 3-го квітня, звинуватили 18 російських імігрантів у шахрайстві цінними паперами. Офіційні чинники твердять, що оскаржена шайка, продаючи акції, застосовувала тактику сильного тиску та підфальшовувала дати щоб підвищити ціни акцій неіснуючої інтернет фірми Глобус. Прокуратори зазначують, що коли у жовтні шайка перестала штучно підсилювати продаж згаданих акцій, то вони відразу впали з 8 дол. до .40 центів, залишаючи майже 800 вкладників, переважно людей старшого віку з втратою мільйонів долярів Кожний із підсудних, якщо буде визнаний винним, може бути суджений на 100-річне ув'язнення.

Фундація...

(Закінчення зі стор. 1)

реформ і демократії у нових незалежних країнах колишнього СССР і досі надала 1,700 стипендій для підтримки основних проєктів у 120ох згаданих країнах. Стипендії підтримують вишколи керівників і економістів, реформи місцевих урядів, розвиток громадських організацій та свобідний доступ до інформації крізь вільну пресу і Інтернет.

Шевченківський концерт в Торонто

Великим надбанням є знання нашого народу в пізнаванні рідної культури, історії, країни, народу, з усім його духовим скарбом так минулого, як і сучасного. Українська героїчна минувшина, козацька військова сила і боротьба козацтва за українську прадідівську віру та за українську державу для Тараса Шевченка була найсвітлішою сторінкою української історії. До такого плекання свого рідного національного духу Т. Шевченко протягом цілого свого життя закликав, бо в цій духовій силі він бачив силу визвольної боротьби, силу повного відродження. Коли б не його героїчний дух, то хто знає, чи святкували б ми п'яту річницю державности. Тому він і залишився для нас безсмертним, великим, незабутнім, справжнім дороговказом, пам'ять якого відзначається щороку, а могилу в Каневі відвідують тисячі людей з усього світу. Українці згадують свого Кобзаря, де б тільки вони не перебували.

В Торонто концерт на пошану пам'яти Тараса Шевченка відбувся 2-го березня заходами Конгресу Українців Канади і Української Шкільної Ради Торонто. Концерт цього року вирішили відбути в залі школи Бішоп Марокко, беручи під увагу місце, ціни за винайм та доїзд. В день концерту потекли потоки патріотичного громадянства до цієї школи з усіх кутків міста, включаючи найстаріших і найменших. Деякі прибули дві години перед концертом, мабуть передчуваючи, що для всіх не вистачить місць. Так і сталося, але ніхто не повернувся додому, хоч протягом концерту довелося стояти.

Та й варто було. Бо хіба ж можна було пропустити тих маленьких бандуристів, які з великим захопленням та вмінням почали концерт. Виглядали вони, як барвистий квітник, переливаючись різними кольорами. Радісно стало всім, побачивши таке видовище. Виступив з'єднаний ансамбль молодих бандуристів з Торонто та Гамилтону під вмілим керівництвом Віктора Мішалова. Було велике здивування: як, мовляв, такі невеличкі діти могли грати і одночасно співати? При цьому виявилася велика дисципліна і зосередженість у їхньому виконанні. Дзвеніли бандури при допомозі маленьких пальчиків, які завзято бігали по струнах, дивуючи слухачів. Їхнє виконання поєднувалося ще з декламацією Мирослі Зінь та зі співом Степана Кривенького.

Не відстає від В. Мішалова й Іра Дрогобицька, яка є директоркою школи та дириґенткою дитячих хорів „Віночок" і „Поліфонія". Вона часто пише і музику до відповідних творів, чим углеглибшує виконання.

Великою несподіванкою та приємністю був виступ д-ра Щудрака, якого ми чули в українських радіопрограмах. Він, крім лікарської праці, бере активну участь в громадському житті, особливо в організованій допомозі Україні, а цим разом і в знаменитому виступі в концерті. Декламуючи поему „Чернець", д-р Щудрак немов представив справжню картину того часу, в якій подається особа Семена Гурка, який як старший вже віком запорожець, вступає до монастиря. Здавалося, що йшли ми слідом за д-ром Щудраком по Київському Подолі, відчуваючи тогочасну дійсність.

Збірна рецитація учнів зразкової школи ім. Лесі Українки була виконана належно. Відомо, що в цій школі надається велику увагу науці та любові до України.

Виявляється, що стала популярною тепер бандура, яка щораз більше притягає молоде покоління. В окремій точці концерту був виступ молодих бандуристів: Оксани Нагірної та Романа Дороша. А Євген Дорош зачарував присутніх чудовою піснею „Пливе човен, води повен", наслідуючи свого вчителя.

Виступав і відомий танцювальний ансамбль „Веснянка", який під керівництвом Миколи Балдецького виконав танець „Тополя". В ньому особливо визначалася Таня Мокренко. Солістка Лариса Стельмашенко виконала арію з баляди „Причинна" при акомпаньяменті Олі Цінкевич.

В першій і другій частинах концерту виступав хор „Веснівка" під дириґуванням Квітки Кондрацької та при акомпаньяменті Нелі Кречковської. Хор виконав декілька пісень на слова Тараса Шевченка.

Окремо виступав дитячий хор „Поліфонія", дириґентом якого є Іра Дрогобицька, котра взяла участь у кількох сьогоднішніх виступах, а її музичними обробками користуються й інші дириґенти. Треба тільки привітати її особливе зацікавлення в музичній творчості для дітей. Для „Віночка" та „Поліфонії" акомпаньював Олекса Рузумний.

Дитячий хор школи ім. Патріярха Сліпого дуже гарно виконав пісню „Зацвіла в долині червона калина". Хором дириґує Люба Козак. Видно, що діти дуже люблять співати. Цю любов до української пісні передає Люба Козак, яка є й чудовою співачкою.

Михась Олексишак, учень 5-ої кляси, та Адріян Олексишак, учень 7-ої кляси школи ім. св. Софії виступали з декламаціями „Вірш про Тараса Шевченка" та „І небо невмите і заспані хвилі". Не обійшовся концерт без прекрасної декляматорки Зоряни Сало, учениці школи ім. Лесі Українки, яка виконала уривок з поеми „Кавказ". Вона є учасницею багатьох імпрез.

Віримо, що і в майбутньому буде дотримуватися декляматорського мистецтва.

На долю талановитої артистки Ярини Шаблій припала „Доля" Тараса Шевченка — композиція з віршів у музичному супроводі Андрія Штогаренка. Її мова, дикція, інтонація, жести та сама постава були завершенням вмілости її виступу. Присутні, ніби в казці, ловили кожне її слово, чекаючи на наступне. Такі виконання деклямації можуть бути добрим прикладом в українознавчому навчанні.

Координатором цього успішного концерту була Люба Зараска, яка кожного разу прикладає найбільше своєї зусилля та вмілості до таких величавих імпрез. В цьому є ще й заслуга багатьох інших осіб та батьківського комітету школи ім. Лесі Українки, головою якого є Леся Шубеляк.

Концерт закінчено українським гимном „Ще не вмерла Україна!"

Віктор Павленко

У глибокому смутку і повазі повідомляємо усіх пластунок і пластунів та українську громаду, що 3-го квітня 1997 р. відійшла на Вічну Ватру член куреня УПС „Ті, що греблі рвуть"
пл. сен. керівництва

бл. п.

ТОНЯ ГОРОХОВИЧ

нар. 2-го березня 1913 р. в Україні, одна із провідних постатей Українського Пласту, довголітня виховниця і педагог, редактор пластових журналів „Готуйсь" і „Пластовий Шлях", відзначена Шевченківською відзнакою і св. Юрієм в золоті, голова ОПДЛ в роках 1990-1996.

ПАНАХИДИ відбулися в суботу 5-го та неділю 6-го квітня в похоронному заведенні Кардинала в Торонто, Онт., а ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в понеділок 7-го квітня о год. 11:30 ранку в УПКатедрі свв. Володимира і Ольги при вул. Бетгерст, Торонто, а відтак тіло буде перевезене в Україну на рідну Волинь, де спочине поруч батьків на кладовищі в Рівному.

Хай рідна земля буде їй легкою!

Замість квітів покійна просила складати датки на освіту дітей-сиріт на Волині. Чеки слід виставляти на „Приятелі дітей — Освітній Фонд ім. Тоні Горохович".

ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВИЙ ПРОВІД

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями, що 4-го квітня 1997 р. відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

бл. п.

о.д-р протопресвітер

СЕМЕН ГАЮК

довголітній душпастир, професор, науковець, співробітник „Свободи", колишній ректор Української Православної Семінарії в Америці, в'язень Берези Картузької та відданий син Української Волинської Землі.

ПАНАХИДА — в суботу 5-го квітня 1997 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Слівінського в Чіктовага-Баффало, Н.Й.

Тіло покійного похоронено на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишив в глибокому смутку:
дружину — ОЛЕКСАНДРУ
дочок — КІРУ з чоловіком ЗЕНОНОМ ІВАСИКІВ дітьми і внуками
— МИРОСЛАВУ з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ ДМИТРІЮКОМ дітьми і внуками
сина — ГЛІБА з дружиною ТЕРЕСОЮ і дітьми
та ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні.

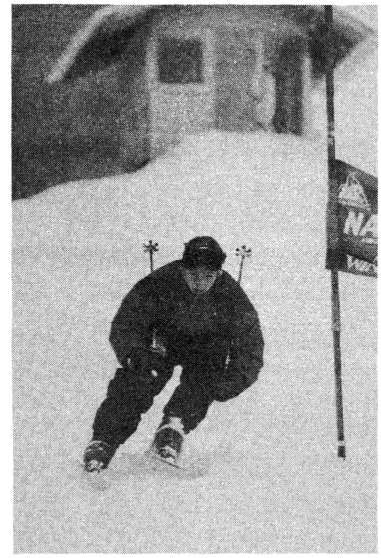
Родина просить замість квітів на могилу жертвувати на Фонд Дітей Чорнобиля.

„На лещатах, мов на крилах"

Рік в рік, від 1957-го, Карпатський Лещатарський Клюб (КЛК) влаштовує змагання і товариські зустрічі для молоді і старших ентузіястів лещатарства. Цього року понад 100 любителів снігу з'їхалися в Віндгамі, недалеко Гантеру, щоб у дружній атмосфері порівняти свої сили на стрімких схилах засніжених гір. Вже зовсім старші ентузіясти міряли свої сили в буфеті, а опісля на танцювальній площадці, але і одні, і другі мали „добрий час".

Завдяки організаторам цієї імпрези Северинові Палидовичові та сестрам Худьо, всі справи не тільки пройшли без ускладнень, але напрочуд справно. Якийсь принагідний учасник навіть сумнівався, що це українська імпреза, бо все відбулося на час і ніхто не домагався голосу в „справі формальній". Його підозріння розвіялися відразу, як музиканти заграли коломийки і „Карі очі".

Змагання для жінок і чоловіків відбулися в різних вікових групах від 8-го до 80-го року життя. Відрадним явищем було те, що половина учасників мали менше як 18 літ, а це важне не тільки для клюбу, але й ширшої української громади.

14-літній змагун Карпатського Лещатарського Клюбу, пластун юнак-учасник Роман С. Ганкевич, гурток „Вовки" із 3-го Куреня ім. І. Мазепи в Ню Йорку, одержав чашу за перше місце під час лещатарських змагань НЛК у Віндгалі, Н. Й.

Під час бенкету проголошено висліди змагань і переведено роздачу нагород. Голова КЛК Юрій Попель роздавав медалі і поцілунки, але останнє — тільки переможцям в жіночих категоріях. Брати Кобзярі, хоч здобули перші місця, зреклися своїх нагород у користь аматорів.

По роздачі нагород переведено льотерію на 40 різних виграшів лещатарського характеру, які придбав С. Палидович, від нічлігу і харчування в довколишніх готелях почавши — до лещат і черевиків.

Цікавим, хоча мабуть універсальним, було явище, що на танцювальному майданчику переважали „дансери" віком 55 літ і вище, навіть коли музиканти міняли репертуар на „поспішний" і навіть коли зблизилася година „духів".

Погода не була вимріяна і ввесь час попадував сніг, все ж таки учасники цієї імпрези роз'їхались домів у соняшних настроях, а деякі продовжували товариські ігри і забави в приватних приміщеннях.

Учасник Куба

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

СТЕФАН ДАШЕ член УНС Відд. 137-го Т-ва ім. Богдана Хмельницького у Вест Істон, Па. помер 17-го жовтня 1996 року на 75-му році життя. Нар. 1921-го року в Аллентавн, Па. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку дружину Марилин, сестер Анну Кайфер, Мері Сітак, Ольгу Кробот і Милдред Ріттер. Похорон відбувся 21-го жовтня 1996 року на цвинтарі Нортгемптон Меморіял Шрайн в Істон, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефан Колодруб, секр.

НЕНСІ ЕНН ОТТЕРСОН член УНС Відд. 230-го в Янґставні, Огайо померла 14-го вересня 1996 року на 44-му році життя. Нар. 8-го березня 1952 року в Манчестер, Н.Г., ЗСА. Членом УНС стала 1970 року. Залишила у смутку маму Катерину і рідню Ричарда, Джонатана, Кеймін, Теда і Джеффа.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар